

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: 1 Korinthiërs 7, 12 – 13 en 15 - 16
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Zingen : Psalm 34 : 1 en 5**
2. **Lezing van de wet**
3. **Zingen : Psalm 17 : 2 en 3**
4. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
5. **Schriftlezing : Mattheüs 19 : 1 – 12 en 1 Korinthiërs 7 : 10 – 24**
6. **Zingen : Psalm 128 : 1 – 3 (over de zegen die God geeft als wij Hem doen wat Hij zegt)**
7. **Tekst : 1 Korinthiërs 7 : 12-13 en 15-16**
8. **Zingen : Psalm 85 : 1, 3 en 4 (over de vrede gaat waar God ook gaat)**
9. **Dankzegging en voorbede**
10. **Slotzang : Lied 262 : 1- 3 (lied waarin wij ons klaarmaken voor de komst van de grote Bruidegom Jezus Christus)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,
Vorige week zondag heb ik gepreekt over het huwelijk. Aan de hand van Mattheüs 5 de verzen 27 tot en met 32 heb ik u laten zien dat de Here van zijn kinderen “trouw” en “zelfbeheersing” verlangt in het huwelijk. Ik heb op die preek de nodige reacties ontvangen. Zowel van de jeugd als van volwassenen. Gezien deze vragen leek het me goed om vanmorgen verder met u te luisteren naar het onderwijs van de Here op het punt van huwelijk en echtscheiding. De tekst die ik daarvoor heb uitgekozen, heb ik als volgt voor u samengevat.

God wil dat zijn kinderen in vrede leven.

1. **Daarom wil de Here dat wij altijd streven naar het behoud van het huwelijk,**
2. **Daarom geeft de Here soms de voorkeur aan ontbinding van het huwelijk.**

We zullen eerst zien dat de Here wil dat wij in vrede leven en daarom altijd moeten streven naar het behoud van het huwelijk. Vorige week hebben we gezien dat de Here de echtscheiding haat. Hij wil dat man en vrouw trouw zijn aan elkaar. Ik heb toen ook laten zien dat we niet opnieuw mogen trouwen na een echtscheiding als die echtscheiding niet het gevolg is van overspel. Want al zijn man en vrouw na een scheiding in juridische zin wel gescheiden en mogen ze volgens onze overheid opnieuw trouwen, toch zijn zij voor God niet vrij om een nieuw huwelijk aan te gaan. Voor God blijven zij man en vrouw. Ik heb toen ook gewezen op de verzen die aan onze tekst vooraf gaan. De verzen 10 en 11. Waar Paulus schrijft: Maar zij, die getrouwd zijn, beveel ik niet, maar de Here, dat een vrouw haar man niet mag verlaten – is dit tóch gebeurd, dan moet zij ongehuwd blijven of zich met haar man verzoenen – en een man moet zijn vrouw niet verstoten. Paulus houdt dus heel duidelijk vast aan het onderwijs van de Here Jezus. Zijn onderwijs in Mattheüs 5 en Mattheüs 19. Hij begint met de hoofdregel: man en vrouw mogen elkaar niet verlaten. Gebeurt dat toch dan moeten zij bij ongehuwd blijven of zich met elkaar verzoenen. Dat zijn de enige twee mogelijkheden die de Here geeft.

Nu gaat Paulus in onze tekst in op een bijzondere situatie die zich in de gemeente van Korinthe voor deed. En die zich ongetwijfeld ook in andere gemeentes voordeed. Namelijk dat een broeder of zuster getrouwd is met iemand die geen christen is. Wat zegt Paulus nu over deze situatie? Zegt hij: ga maar uit elkaar, dan loop je niet het gevaar dat je man je weer tot ongeloof verleidt? Nee! Paulus handhaaft de regel van de Here: wees trouw aan elkaar als man en vrouw. Als de ongelovige vrouw bij haar man wil blijven, dan moet hij zijn vrouw niet verstoten. En hetzelfde geldt als een gelovige vrouw een ongelovige man heeft. Ze moet haar man dan niet verstoten, maar ze moet bij haar man blijven. Dus heel duidelijk zien we hier de regel gehandhaafd die de Here in de Tien Geboden al had gegeven en die de Here Jezus in de Bergrede en op andere plaatsen heeft herhaald en uitgewerkt. Streef naar behoud van je huwelijk.

Wat is het motief hiervoor? Vorige week heb ik u al op de waarde van het huwelijk gewezen. God wil dat het huwelijk een afspiegeling is van de liefde van de Here Jezus voor zijn gemeente. Wij vinden in dit leven rust in de liefde en trouw van de Here Jezus. Zo moeten man en vrouw en evt. kinderen ook rust en liefde vinden in het huwelijk. Verder heb ik u gewezen op het belang van het huwelijk voor de opbouw van de

samenleving. Het huwelijk is de hoeksteen van de samenleving. Vandaag wil ik u nog op een ander motief wijzen. Een motief dat overigens wel duidelijk te maken heeft met bovengenoemde zaken. Een motief dat genoemd wordt in vers 15 als motief om te berusten in een scheiding. Maar dat we met even veel recht mogen gebruiken als motief voor het in stand houden van een huwelijk. Dat motief is dat God ons tot vrede heeft geroepen. Wat deze vrede te maken heeft met het uit elkaar gaan hoop ik in het tweede punt uit te leggen.

Nu gaat het om de betekenis van de vrede met het oog op het in stand houden van het huwelijk. Tot vrede heeft God u geroepen. Wat betekent dat? Vrede is een heel belangrijk begrip in de Bijbel. En vrede heeft voor de Here een veel ruimere betekenis dan het afwezig zijn van oorlog. Vrede is een toestand van harmonie. Een toestand waarin er geen negatieve spanningen zijn, maar waarin rust en geborgenheid wordt gevoeld. Het is de vrede die doet zeggen: wat is het hier vredig. We zeggen dat wel als gezellig een spel wordt gespeeld. Of als we lekker een boek lezen, naar muziek luisteren of genieten van de stilte. We zeggen het soms ook tijdens een boswandeling. Als we op een plek komen, waar het heerlijk rustig is. Je geen ander geluid hoort dan het zingen van vogels en het stromen van een beekje. Je het licht van de zon door de takken en bladeren ziet schijnen. Je de warmte van de zon voelt. Dan kunnen zomaar alle spanningen van je afglijden en je ertoe brengen om te zeggen: wat is het hier vredig.

Het is die vrede waartoe de Here u geroepen heeft. Het is de vrede die de Here Jezus komt brengen. Het is de vrede waarvan de engelen zongen in de Kerstnacht. Het is de vrede waarvan de Here Jezus in Jesaja de vorst wordt genoemd. Het is de vrede van het Koninkrijk der hemelen. De vrede waarin u vrede hebt met God, vrede hebt met ieder mens in uw omgeving en waarin u vrede hebt met uzelf. Het is die toestand waar ieder mens naar verlangt en naar streeft. Tot die toestand bent u geroepen. Naar die toestand bent u op weg. U bent op weg naar het nieuwe Jeruzalem. De stad die de “vrede” zelfs in zijn naam draagt. Het “zalem” is namelijk afgeleid van het woord “shalom”.

Van mensen die zo bevoorrecht zijn dat God ze tot zijn vrede heeft geroepen, mag verwacht worden dat ze ook vandaag de vrede liefhebben en daarnaar streven. Dat ze streven naar vrede met God, maar ook naar vrede met hun man of vrouw. En bij een huwelijk tussen twee kinderen van de Here mag dan ook verwacht worden dat ze er alles aan doen om in liefde met elkaar te leven. Dat ze er alles aan doen om voor vrede

te zorgen in hun huis. Voor hun man of vrouw, voor eventuele kinderen en ook voor zichzelf. Daarom geldt de uitzondering zoals de Here die maakt bij een huwelijk tussen een gelovige en ongelovige niet als zowel man als vrouw in God geloven. Van hun mag verwacht worden dat ze elkaar liefhebben in het huwelijk en dat ze daarom bidden en daarin ook vertrouwen op de Heilige Geest die Gods kinderen de gaven wil geven van liefde en trouw. God heeft de vrede lief. Hij heeft de vrede zo lief dat Hij zijn Zoon daarvoor overgegeven heeft in de dood. Laten wij dan die geroepen zijn tot deze vrede van God vechten voor die vrede in ons huwelijk en ook met andere mensen. Dat in de eerste plaats.

We zullen in de tweede plaats zien dat de Here wil dat wij in vrede leven en de Here daarom soms de voorkeur geeft aan ontbinding van het huwelijk. Hoe lief het huwelijk de Here ook is, toch geeft de Here soms de voorkeur aan ontbinding van het huwelijk. Als de ongelovige partij uit het huwelijk stapt verlangt de Here niet van de gelovige broeder of zuster dat die er alles aan doen om toch het huwelijk te redden. Juist met het oog op de vrede waartoe God ons geroepen heeft, vindt God het dan beter om zich neer te leggen bij het vertrek van de ongelovige partij. Dat roept de vraag op: hoe is de vrede hiermee gediend? Als de ongelovige uit het huwelijk stapt, dan mogen we ervan uitgaan dat er tussen man en vrouw telkens weer conflicten waren over het geloof. De één wilde de Here dienen en de ander wilde dat zij als man en vrouw de goden van hun voorouders zouden dienen. De gelovige wil uit liefde voor de Here natuurlijk niet meedoen aan deze afgoderij en de feesten die daarbij hoorden. De gelovige kan en mag hier geen compromissen sluiten. Vertrek van de ongelovige zal rust brengen en een einde maken aan de verscheurdheid van de gelovige. Die hoeft niet langer te kiezen tussen God en de vrede in zijn huwelijk. Zelfs de mogelijkheid dat de ongelovige tot geloof zal komen door het gelovige leven van man of vrouw is geen reden om zich niet neer te leggen bij het vertrek van de ongelovige.

Zo kennen we in de kerk in overeenstemming met het onderwijs van de Here Jezus dus twee situaties waarin we van oordeel zijn dat het niet zondig is als een huwelijk ontbonden wordt. En er dus ook een nieuw huwelijk mag worden aangegaan. In het geval van overspel en in het geval van een ongelovige man of vrouw die weggaat bij zijn gelovige man of vrouw. Deze laatste situatie wordt in de kerkelijke literatuur over echtscheiding ook wel aangeduid met “kwaadwillige verlating”.

Het lijkt dus allemaal heel duidelijk. In deze situaties mag je scheiden en opnieuw trouwen. In alle andere niet. Toch blijkt de praktijk veel ingewikkelder dan het zo lijkt. Pleegt bijvoorbeeld iemand die aan telefoonseks doet overspel? Pleegt iemand die aan porno verslaafd is overspel? Je kunt zeggen dat er alleen sprake is van overspel als iemand werkelijk gemeenschap heeft gehad met een ander. Maar dat kan tot situaties leiden die we als onrechtvaardig zouden ervaren. Dat zou betekenen dat als iemand een man heeft die verschillende malen per week met andere vrouwen over de telefoon seksueel contact heeft verplicht is bij haar man te blijven. En een vrouw die een man heeft die in een groot moment van zwakte overspel heeft gepleegd, maar verder wel altijd trouw is geweest en berouw heeft over zijn zonde, wel mag scheiden. Terwijl de man van de eerste vrouw zijn vrouw meer ontrouw is dan de man van de tweede.

Waar het gaat over de kwaadwillige verlating, zien we in de loop van de kerkgeschiedenis en ook vandaag nog discussies over de vraag of bepaalde situaties niet vergelijkbaar zijn met de situatie in 1 Korinthiërs 7. Stel dat je een man of vrouw hebt die in naam wel lid is van de kerk, maar die toch uit het huwelijk stapt, kun je dan ook spreken van kwaadwillige verlating? Of kun je pas gaan spreken over kwaadwillige verlating als hij vervolgens ook de Here de rug toekent en zich aan de kerk onttrekt? Maar kun je ook spreken van kwaadwillige verlating als hij vervolgens lid wordt van de Rooms-katholieke kerk? Het leven is niet zwart/wit. Iedere situatie is weer anders en iedere situatie vraagt om zijn eigen beoordeling. Het kan dan ook gebeuren dat twee verschillende kerkenraden in vergelijkbare situaties toch verschillend oordelen. Ook spreekt de Here in zijn Woord niet over een situatie waarin man of vrouw tijdens het huwelijk een psychische aandoening krijgt waardoor die persoon agressief is geworden of hysterische buien heeft, waardoor het onmogelijk wordt met die persoon samen te leven.

Als kerken worstelen we steeds meer met deze problematiek. Daarom hebben achtereenvolgende synodes broeders benoemd om de volgende synode te dienen met adviezen voor de kerken. Maar het blijkt ondoenlijk om alle situaties in kaart te brengen. Laat staan dat het lukt om overeenstemming te krijgen over de vraag hoe er in al die situaties moet worden geoordeeld. Terwijl het oordeel dat moet worden uitgesproken geen tussenweg kent. Het is scheiden of bij elkaar blijven. Het is wel opnieuw mogen trouwen of niet. Je kunt niet uitspreken dat iemand na voor vijftig

procent opnieuw mag trouwen en voor vijftig procent ongetrouwd moet blijven. Het is ook de vraag of het wenselijk is dat we een uitputtende lijst krijgen van wanneer wel en wanneer niet gescheiden mag worden en wanneer wel en niet opnieuw getrouwd mag worden. Het gevaar is groot dat dit zal leiden tot allerlei ongeestelijk gedrag. Waarbij discussies zullen ontstaan of er toch niet sprake is van een situatie zus of zo, om maar te mogen scheiden of opnieuw te mogen trouwen. Het worden dan van die discussies zoals je wel met jongeren kunt hebben waarbij ze precies de grens willen opzoeken van wat nog wel en wat net niet meer mag. Thuis is zoiets al heel vervelend. In de kerk is zoiets ongeestelijk.

Want kinderen van God die geroepen zijn tot vrede, die erfgenaam zijn van het Koninkrijk der hemelen laten zich als het goed is niet leiden door wat nog net wel of net niet kan. Nee, die zoeken naar de wil van God. Die zoeken naar een manier waarop de Here het meest gediend wordt. Die zoeken naar die weg waarlangs de vrede van en met God het meest wordt gediend. Een weg waar de Here ons heel duidelijk de richting heeft laten zien. We hebben daar vorige week en vandaag bij stil gestaan. De Here wil dat man en vrouw in het huwelijk elkaar trouw blijven. Dat is de hoofdweg die alle getrouwde mensen moeten willen gaan. Tegelijk laat de Here ons in zijn Woord weten dat Hij weet van de gebrokenheid van ons bestaan en van ons zondige hart. Daarom heeft de Here twee situaties aangegeven waarin Hij ons ontslaat van de verplichting om bij elkaar te blijven. In het geval van overspel en in het geval van een ongelovige die uit het huwelijk stapt. Al zijn die situaties voor de Here niet gelijk. Want in de eerste situatie zou de Here graag zien dat het huwelijk toch gered wordt. Of dat mogelijk is, hangt voor een groot deel af van de houding van degene die overspel heeft gepleegd. Is er oprecht berouw? Doet hij of zij er alles aan om het geschonden vertrouwen niet verder te beschadigen maar weer op te bouwen? In de situatie van de ongelovige die het huwelijk verlaat, dan geeft de Here geen voorkeur aan herstel van het huwelijk, maar zegt Hij: laat het maar zo.

Verder is het belangrijk om vast te houden dat als man en vrouw om een andere reden uit elkaar gaan dit zondig te noemen is. Al moeten we ons daarbij niet alleen kijken naar het moment dat man en vrouw uit elkaar gaan. En niet alleen kijken naar degene die weggaat. De scheiding is vaak het einde van een lange weg waarin door man of vrouw

of door beiden onvoldoende is geïnvesteerd in hun huwelijk. Zij moeten zich óf met elkaar verzoenen óf ongehuwd blijven. Dat zijn de lijnen die de Here trekt.

En vanuit die lijnen van de Here moeten we dan telkens vragen in concrete situaties hoe wij de Here het meest kunnen dienen. Hoe vertonen we zoveel mogelijk stijl van Koninkrijk der hemelen? En we doen er goed aan die afwegingen niet alleen te maken, maar met elkaar als man en vrouw. Samen met onze vrienden. Samen met de oudsten in de gemeente. Zoals we bij de sluiting van het huwelijk familie en vrienden betrekken, zo doen we er ook goed aan om wijze familieleden, vrienden of broeders en zusters te betrekken in ons huwelijk als daar moeite zijn. Doe het niet alleen als het moeilijk gaat. Bidt om wijsheid en zoek raad bij wijze mensen die de Here in uw nabijheid geeft. Nog één opmerking wil ik maken, omdat met name onder de jongeren veel vragen over waren. Daar werd het nogal hard gevonden dat in een bepaalde situaties mensen van de Here niet opnieuw mogen trouwen, omdat ze voor de Here nog bij elkaar horen. Moet iemand dan zijn hele leven ongelukkig blijven?, was de vraag. Hoe begrijpelijk deze opmerking ook is, toch getuigt deze opmerking van gebrek aan geestelijk inzicht. Want ongetrouwd zijn staat voor een kind van de Here toch niet gelijk aan ongelukkig zijn. In het vervolg van 1 Korintheërs 7 geeft Paulus zelfs het advies aan niet getrouwde mensen om niet te trouwen. Want wie getrouwd is, wijdt zijn zorgen aan de zaak van de Here, hoe hij de Here zal behagen. Maar wie getrouwd is, wijdt zijn zorgen aan aardse zaken, hoe hij zijn vrouw zal behagen. Ongetrouwd zijn is dus niet een veroordeling tot een ongelukkig leven. Integendeel. Het schept ruimte om dicht bij de Here Jezus te leven. Hij is ons grootste geluk. Hij is het die vrede geeft en volkomen lief heeft. Dat moet voorop staan of we getrouwd zijn of niet. En in Hem zult u de kracht vinden om te leven in de staat waarin de Here u geroepen heeft. Of dat nu de getrouwde staat is of niet.

Amen